

Rio

Van Jolanda Clément verscheen eveneens
bij Ambo|Anthos uitgevers

Oostwaarts
Wij waren de Vickersons

Meld je aan voor onze nieuwsbrief om op de hoogte te blijven van
de nieuwste boeken van Ambo|Anthos uitgevers via
www.amboanthos.nl/nieuwsbrief.

Jolanda Clément

Rio

Ambo|Anthos
Amsterdam

Deze uitgave kwam tot stand door bemiddeling van
Marianne Schönbach Literary Agency B.V.

ISBN 978 90 263 6486 0

© 2024 Jolanda Clément

Omslagontwerp Marry van Baar

Omslagillustratie © Shutterstock en Dreamstime

Foto auteur © Dirk-Jan van Dijk

Verspreiding voor België:

Veen Bosch & Keuning uitgevers nv, Antwerpen

I am glad you don't think I am heartless. I am nothing of the kind. I know I am not. And yet I must admit that this thing that has happened does not affect me as it should. It seems to me to be simply like a wonderful ending to a wonderful play. It has all the terrible beauty of a Greek tragedy, a tragedy in which I took a great part, but by which I have not been wounded.

Oscar Wilde, *The Picture of Dorian Gray*

Eliades

Soms had een lijk iets romantisch. Tragisch waren ze allemaal, of ze nu natuurlijk, onnatuurlijk of ronduit wreed het leven hadden gelaten. Deze jongeman was het summum van romantiek. Zijn gezicht kon zich meten met dat van Latin lover Rudolph Valentino. Hij was van gemiddelde lengte en droeg een driedelig kostuum, zij het van slechte kwaliteit. Een van de weinige stukken uit zijn erfenis, vermoedde Eliades, verpest nu ook, door een gat en een dieprode vlek op de borst. Recht door het hart. Het zou zijn familie de moeite niet lonen om het te laten herstellen en verkopen, maar Eliades had grotere wonderen gezien. Tijden waren zwaar, mensen inventief.

Het ontbrak Valentino aan 'de grimas': een teken van lijden, angst of afschuw. Vaak was het moment van sterven als een gepauzeerde filmscene; de laatste gezichtsuitdrukking bleef hangen en gaf in gunstige gevallen richting op het kompas van een inspecteur. Niet hier. Deze dandy lag er vredig bij en had een uur geleden nog rondgelopen. Een halfuur geleden wellicht nog; uit niets bleek dat hij zijn einde had zien aankomen. Eliades besloot wel direct dat hij een hekel aan het jongmens had. Dat had hij altijd aan mannen die een mate van vrouwelijk schoon bezaten, die hun haren met vaseline tegen het hoofd plakten en aan de zwier gingen met prachtige salondames die zichzelf nooit binnen armlengte

zou krijgen. Het stoorde hem vooral dat dit type man ook op hem aantrekkingskracht had. Niet zozeer erotisch, meer afleidend. Hij kon het niet laten om naar ze te kijken, in een mengeling van bewondering en stompzinnigheid, terwijl de afgunst opborrelde in zijn maag-darmkanaal.

Hij spuugde langs de hoek van zijn mond op de vloer van het lokaal en gromde.

‘U zegt altijd dat u uw lijen graag op temperatuur hebt...’ zei collega-agent Victor Munhoz, die Eliades’ uiting van minachting kennelijk op zichzelf betrok.

Eliades knikte en wrikte met zijn tong aan een stuk garnaal dat tussen zijn kiezen stak. ‘Mijn cataplana heb ik ook graag op temperatuur, Victor,’ antwoordde hij. ‘En het was al een lange dag, verdomme. Ik heb de eetkamerstoel amper kunnen opwarmen.’

‘Het spijt me, inspecteur.’

Een zucht volgde. ‘Niet jouw schuld,’ mompelde hij en stuurde zijn collega met een knikje naar de deuropening.

Victor vertrok, op de voet gevolgd door Gomès, die nog geen woord had gesproken. Die sneer was niet zo aardig, maar de mannen kenden hem inmiddels wel. Eliades wilde in stilte met zijn lijen spreken en hoe warmer het lichaam, hoe warmer het gesprek.

Hij trok zijn colbert uit en hing die naast de witte jassen aan een haak. Het was bloedverziekend heet en de weeë geur van stollend bloed hing in het zwakverlichte lokaal als muggen boven brak water. Terwijl de elektriciteit door de lamp boven de onderzoekstafel pulseerde, boog Eliades zich over het lichaam en liet zijn blik langs de contouren glijden.

Bij de revers van Valentino’s kostuum rook hij een onbekend parfum, iets van ceder- en sandelhout, misschien een vleug bergamot. Niet onaardig. Op zijn gezicht lag een laagje goedkope talk dat in de poriën rondom de neus en boven zijn kin was gekropen. Het was zorgvuldig aangebracht en het deed Valentino’s huid een tintje oplichten. Eliades snoof. Talkpoeder om het bruin van de

haven of de plantages te verdoezelen? Om bourgeoisie te suggereren? En dat terwijl meneer waarschijnlijk geen rooie cent had. Hij kwam overeind en graaide in de broekzakken van de linnen pantalon. Tot zijn verbazing viste hij er een stapel biljetten uit. Zo'n 1500 mil-réis, een kleine zes maanden arbeidersloon.

Het kon verkeren.

Gomès, lijkschouwer en hoofd van het mortuarium, kwam een uurtje later weer binnen. Hij wees naar Valentino's torso, waarop twee bruine zakjes lagen.

'Iets gevonden?' vroeg hij.

'1500 mil-réis en een gekrulde, middellange vrouwenhaar,' zei Eliades. 'Verder een parfum van redelijke kwaliteit, goedkope talk en dure maar versleten schoenen.'

'En waarom denk je dat die haar van een vrouw is? Ik ken mannen met lang haar.' Gomès schoof de panden van zijn witte jas naar achter en stak zijn handen in zijn zakken.

Eliades schraapte zijn keel. 'De golf heeft een krultangformaat,' zei hij. 'Mijn vrouw heeft ook zo'n ding. Zo vermoeiend dat iedereen er tegenwoordig als een filmster moet uitzien.'

Gomès knikte. 'Dus meneer was in het gezelschap van een dame. Gaat vast weer een klassieker worden: echtgenoot schiet minnaar neer.'

'Zou mij niks verbazen.' Eliades gaf Gomès het klembord met zijn aantekening en nam zijn colbert van de haak. 'Jouw beurt. Ik ga nog even naar de plaats des onheils. Is Victor er ook?'

'Ja, samen met Pedro Albreto, maar het is na middernacht, Eliades. Denk je dat het nog zin heeft? Laat de jonkies de boel afzetten en ga morgenvroeg.'

Eliades dacht even na, knikte en schudde Gomès de hand.

De frisse buitenlucht was een warm welkom waardig. Eliades inhaleerde de avondbries en liet zijn lichaam afkoelen op het voor-

portaal van het bureau. Daarna stak hij een sigaret op en liep de straat uit.

São Paulo was bij nacht slecht verlicht. Straatlampen waren er nauwelijks in zijn district, hooguit op de hoofdwegen. Maar het maanlicht weerkaatste tegen de witgekalkte gebouwen en dat gaf voldoende zicht om door de stad te navigeren. Gedachteloos wandelde hij verder, ogenschijnlijk recht naar huis. Maar in zijn gewoonte om iedere dag een andere route te lopen realiseerde hij zich na de zoveelste hoek en bocht dat hij onnodig tijd aan het rekken was.

Hij hield stil.

Het was weezin, pure onwil om oog-in-spiekgat te komen met zijn eigen voordeur.

‘Ondankbaar manmens,’ mompelde hij en zette zich weer in beweging. Zoveel mensen die om niks de laan uit werden gestuurd, die zonder werk met hun huisraad en kinderen op handkarren over straat zeulden, op zoek naar een baan, een kamer. Ziekte, armoede en sterfte overal. Hij had een respectabele betrekking, een gezinswoning van twee verdiepingen met vijf kamers. En als er iets misging kon hij altijd terug naar zijn fazenda in de provincie. Wat gaf hem het recht om te klagen?

Maar op de hoek van de volgende straat hield hij weer stil. Hij moest scherp naar rechts, honderd meter door naar zijn voordeur. In plaats daarvan ging hij flauw naar links, met een glooiende zwier de straat omhoog, onderwijl zuchtend om zijn eigen machteloosheid.

Haar naam was Artura en naar verluidt ontving zij discreet. Nee, niet alleen discreet, ook tamelijk exclusief. Ze was geen gevalen vrouw maar een moeder die haar kinderen moest onderhouden. En hoewel hij haar niet kende, stond hij inmiddels voor de tweede keer in één week naar haar voordeur te staren. Vanuit het duister, als een stalker verscholen langs de blinde muur van een tegenovergelegen woonhuis. Wat kwam hij hier in godsnaam doen?

Achter de groene lattenluiken van Artura's huis brandde een zwak licht. Zou ze ontvangen of las ze de *Estado*, een boek wellicht? Kon ze niet in slaap komen? Misschien verstelde ze de kleding van haar kinderen. Als Eliades zijn nicht in Rio de Janeiro moest geloven, groeiden kinderen sneller dan bamboe en kostte het meer dan gezonde inspanning om ze presentabel te houden.

Hij had geen kinderen en wist niet of hij een kinderwens had. Het beeld uit zijn jeugd was dat kinderen gewoon kwamen. Ze hoorden bij het huwelijk zoals onkruid bij de achtertuin. Dat dit fenomeen geen onderdeel van zijn huishouden uitmaakte deed de wereldpopulatie geen geweld aan. Maar ach, dat was zijn verstandslazing en zulke lezingen liepen zelden synchroon met de buik.

Eliades was op leeftijd, middelbaar. Niet smakelijk belegd met een gladde huid zoals Valentino, niet bedeed met een strakke kaaklijn of zelfs maar enig besef van de invloed van charme of mode, en zich gelijktijdig ten volle bewust van het ontbreken van al die zegeningen, was hij blijkbaar op een kruispunt in zijn leven beland.

Een kruispunt óf een breekpunt.

Welke van de twee het ook was, verandering leek onvermijdelijk. Het geluk en succes dat zonder kritiek werd toebedeeld aan de schonen en sluwen onder ons, alsof alle voorspoed hen op de voorjaarsbries kwam aanwaaien... Maar lag er nu niet een exemplaar van dat geprivilegieerde volk te ontbinden onder de pulserende lamp van het mortuarium, terwijl Gomès een kogel uit z'n hart peuterde en de jonge Valentino vervolgens openreet om te zien wat hij als avondmaal gegeten had. Kaviaar misschien? Eliades dacht van niet. Nee, zo zat het niet. Uiteindelijk kwam het aan op volharding en een beetje geluk, en soms was het daarbij beter dat je geen prachtig hoofd had dat boven het maaiveld uitstak.

Het was opnieuw een diepe, melancholische tegenstelling die hem voor de tweede keer deze week van het pad af bracht. Afgunst

voor de ander terwijl hij niets te klagen had. En nu weer hier, weifelend staande in de vestibule van leugen en overspel, te ver om terug te gaan, te timide om door te gaan. Desondanks kwam dan eindelijk het besluit.

Theresa moest vertrekken. Niet omdat hij niets om haar gaf... jawel, dat was het eigenlijk wel. Het was niet omdat hij geen medelijden meer met haar had, maar na dertien jaar lijden onder een vrouw die wel de keuken met hem had willen delen maar niet de slaapkamer, was het nu wel klaar. Want wist hij niet dat zij al die tijd liever een ander had gehad? En dat hij evengoed schuld had door dit gegeven al die jaren te negeren.

Toch, moest hij haar een pijnlijke vernedering bezorgen? Haar kwetsen met de affecties van een ander om afscheid van haar te kunnen nemen? Ook zonder Artura was er reden genoeg om zijn huwelijk te ontbinden. Was er wel een andere reden dat hij diep in de nacht lonkte naar de versleten voordeur van een courtesane?

Eliades draaide zich langzaam op de hak van zijn schoen om en besloot om de confrontatie met het spiekgat in zijn voordeur aan te gaan. Hij had hier niets te zoeken.

Terwijl hij het ene been voor het andere plaatste, schoot bij de woning van Artura de deur uit het slot. Een dunne, zwakke lichtstreek viel op de verlaten straat. Ze had hem opgemerkt. Eliades vermande zich, zij het met tegenzin. Vervolgens zette hij zich opnieuw in beweging en wandelde traag naar de gekierde deur.

‘Het spijt me als ik u gestoord heb, mevrouw,’ zei hij, eenmaal binnen gehoorsafstand. ‘Ik stond alleen mijn gebreken te overdenken.’

De deur piepte, de streep op de straat verbreedde zich, vernauwde zich weer. Een gestalte was nauwelijks zichtbaar.

‘Ik heb u eerder op die plek gezien,’ antwoordde een vrouwenstem. ‘Eerder deze week, nietwaar?’

Eliades stemde in. Als een man die een eerlijk antwoord waardeerde kon hij het niet laten iemand van een gelijke gunst te voorzien.

‘Moeilijkheden thuis,’ verklaarde hij. ‘Nogmaals mijn excuses, mevrouw.’

‘Ik heb momenteel geen plaats,’ antwoordde ze. ‘Maar ik kan u schrijven als het zover is.’

‘Dat is vriendelijk van u.’ Enigszins verbaasd om haar reactie probeerde hij weg te lopen, maar hij was zo mogelijk nog verbaasder toen hij uit zijn eigen mond ‘Eliades, bureau Rua Sevilla’ hoorde komen.

Ze maakte een instemmend geluid. ‘Prettige nacht, senhor Eliades.’

‘Ook voor u, mevrouw.’

Woorden en zinnen drongen zich op en dropen weer af. De weg naar huis was niet lang, toch lang genoeg om zowel Artura’s vrijpostige aanbod als Valentino’s goedkope talk te vergeten. Hij wilde van het hoge woord verlost zijn en de gedachte aan nog één dag in de farce van zijn huwelijk was ondraaglijk.

De afgelopen dertien jaar had Theresa de meest onnavolgbare streken uitgehaald, uit onmacht of omdat ze niet beter wist? Sinds hij was aangesteld als inspecteur moordzaken had ze voor het eerst gelachen, met hart en ziel hun nieuwe woning bejubeld en minstens een halfjaar besteed aan het naaien van gordijnen, het haken van kleedjes. Ze had sierlijke bloemen op oud, goedkoop tafellinnen geborduurd en de keuken van alle moderne gemakken laten voorzien. Maar de schade bleek onomkeerbaar. Theresa kwam uit een beter huis dan Eliades, ze was een telg van een van de grootste koffie-Coronels in Minas Gerais. Haar vader had de bruiloft betaald – met zichtbare tegenzin – omdat Theresa hém met alle geweld moest hebben, hoewel hij eigenlijk niet degene was die ze wilde, maar zijn jongere broer Zeca. Dat was zijn vermoeden, de onuitgesproken verdachtmaking die sindsdien tussen hem en Theresa, maar ook tussen hem en zijn broer Zeca in hing.

Tijdens de bruiloft al liepen de spanningen zo hoog op dat Elia-

des zijn kersverse schoonvader aan het eind van de middag vriendelijk bedankte voor alle egards en met zijn bruid op de trein naar São Paulo stapte. Een noodzakelijkheid, meende hij, om moord en doodslag tussen hem en zijn broer te voorkomen. Dat deze zich op het feest volgoet met champagne en Theresa luid bezong was tot daaraan toe. Maar Zeca woonde ook op de fazenda van hun ouders en met z'n allen in één huis was vragen om problemen. Theresa was in tranen om hun vertrek, Eliades in diepe twijfel. Ze had een vermogende vader, maar was ze alle potentiële drama's waard?

Het tweekamerappartement dat hij destijds voor zijn aanstelling als agent had geregeld bleek de ondergang van hun prille verbintenis. Regelmatig stortten kalkplakken van de muur af. De houten vloer was oud, buigzaam en op sommige plaatsen ronduit rot. Het stonk er naar blaaswater, de losse bedden waren doorgezakt en vuil. En dat alles was gelegen in een rumoerige buurt met discutabele *cantina's* en koffiehuisen. Wat Theresa in gedachten had bij 'klein en gemoedelijk' was eigenlijk 'klein, gemoedelijk maar toch luxueus, te midden van de gegoede burgerij die hen op zon- en feestdagen zou uitnodigen voor diners en soirees'. Haar vader had ze na aankomst in hun kot prompt gelijk gegeven; Eliades was niet goed genoeg. Theresa sloot zich met haar koffers op in de enige slaapkamer die er was en kwam er niet meer uit. En zichzelf? Veroordeeld tot het bed in de kleine woonkamer, pal naast een wiebelige tafel, twee versleten stoelen en een petroleumbrander, die de komende jaren zijn beste vriend zou worden.

Op de hoek van de straat rookte Eliades nog een sigaret. Hij zou alle langdradigheid vermijden, haar gemakshalve in alle laster gelijk geven en haar de gordijntjes, kleedjes en tafellakens laten meenemen. Dat was het minste waarmee hij haar onvermijdelijke schande kon verlichten. Ondanks alle ellende zat ze avond na avond op hem te wachten, als een weduwe die tegen alle verwachtingen in naar de opstanding van een gehate echtgenoot verlangt. Na mid-

dernacht pendelde Theresa steevast tussen keuken en hal, naar de voordeur, en dan begon het ritueel met het spiekgat. De koperen sluitschijf van de kleine patrijspoort ging omhoog en omlaag. Ze tuurde door het draadwerk de onverlichte straat in, maar moest zelden iets meer dan een schaduw gezien hebben. Iets gehoord, dat wel.

Zodra Eliades' voetstappen naderden, sloot de sluitschijf, doofde het keukenlicht en ging ze naar haar kamer. Anders dan Theresa, kon Eliades het licht door het spiekgat aan het eind van de straat zien, en omdat hij haar met zijn vroege thuiskomst meerdere malen de stuipen op het lijf had gejaagd, liep hij gewoonlijk met luide stappen midden over de weg op zijn voordeur af. Zodat ze hem kon horen en weg zou zijn als hij de deur opende, veilig verschanst in haar boudoir, en hij zijn avondmaal op de petroleumbrander kon opwarmen en rustig kon eten.

Theresa klampte zich vast aan de voorstelling die ze zich in haar jeugd van het huwelijk had gemaakt. Hoe kon het ook anders? Op de fazenda van haar vader was ze altijd door bedienden omringd, met een moeder die achter haar aan rende met zijden jurken, strikken en schoenen. Vaak had ze over verstikking gesproken, dat ze zo graag van de plantage weg wilde. Het romantische beeld van vrijheid, leven met een man van een minder vermogende, maar desondanks respectabele klasse, een mooie, sprankelende stad als São Paulo...

Vanaf zijn rookplek kon Eliades het licht door het spiekgat zo nu en dan zien. Hij stond moed te verzamelen en redenen. Nog meer redenen, en het liefst had hij een harnas aangetrokken.

In hun tweede huis, na de periode van noeste handarbeid van kleedjes en borduurwerk, was het Eliades duidelijk geworden dat zijn vrouw hem eindelijk een vorm van respect toekende: de geschilderde wanden in zandkleur met bruine arceringen, een gebruikt maar nog schitterend servies, het nieuwe, geëmailleerde doosje voor het huishoudgeld, ook nog eens goed gevuld... Op een

avond had ze haar slaapkamerdeur opengelaten. Eliades had naar binnen gestaard, naar het zachte lamplicht en de zwoel dansende vitrages voor het openstaande venster. Bijna even zwoel als Theresa, die halfverholten onder een klamboe op de lakens van haar bed lag, als een filmster, in een negligé. De geur van parfumolie dreef hem tegemoet. Om haar mond speelde een glimlach, haar intenties waren duidelijk: na al die tijd had hij het eindelijk verdiend.

Eliades had zijn hoofd geschud, de klink gepakt en de slaapkamerdeur gesloten, verbaasd dat ze geloofde dat hij nog interesse in haar had, beledigd, omdat ze kennelijk dacht dat zijn eer alleen samenhang met haar goedkeuring, met het verwerven van een sociale status. Maar die haven lag al ver achter hem.

De daaropvolgende dag vond hij zijn avondeten in een hondenbak op de keukenvloer. Een hond hadden ze niet, maar het was wel duidelijk tot welk niveau Theresa hem om zijn afwijzing degradeerde. Brood was er ook niet, dus moest hij het voedsel vanuit de hondenbak in een kookpot scheppen voordat hij het op de petroleumbrander kon opwarmen. Vreemd, hij dacht dat hij haar stille vernederingen inmiddels ontgroeid was. Maar die streek beet hem als de hond die er niet was, onzichtbaar, en liet een stinkende wond achter.

De dag erna kwam hij thuis mét een hond – een schattige blonde spaniël – en merkte op dat hij haar subtiele verzoek om liefdevol gezelschap had begrepen. Ze siste boos. Het diertje scheidt en zoekt overal en werd het onderwerp van alle daaropvolgende ruzies. Geen verbetering, maar minder erg dan de uitgeholde stiltes die ze tot dan toe hadden moeten verduren.

‘Je moet haar uitlaten, Theresa,’ had hij meermaals gezegd. Ze vertikte het weken achtereen, maar zwichtte uiteindelijk omdat ze het beu was om poep en pis van het linoleum te boenen. Niet lang daarna begonnen haar andere treiterijen: de rechtermouw van een hemd die ineens een stuk korter was; knopen op een colbert die een centimeter hoger dan de knoopsgaten zaten. Ze schreef een

afscheidsbrief – van het dramatische soort – en liet hem een nacht lang door de straten van São Paulo naar haar zoeken, maar lag toen hij tegen de ochtend thuiskwam in bed alsof er niks gebeurd was. Een andere keer haalde ze de streek opnieuw uit maar die keer was ze ingecheckt in een pension. Ze kookte drie weken aaneen niets dan gepureerde waternoten met rijst, een gerecht waarvoor Eliades voor die overdosis al weinig enthousiasme had. Hij hield vol, at alles op, zij het met hulp van zijn kleine spaniël.

Om Theresa te temperen had hij het geëmailleerde doosje voor het huishoudgeld achter slot en grendel gezet, vier mil-réis op tafel gelegd voor haar wekelijkse brood en haar gezegd dat hij voortaan buiten de deur zou eten. Haar wraak was onvoorzien en wreed, maar dat merkte hij pas toen hij zondagochtend wakker werd en hij de kleine spaniël niet kon vinden. Terwijl het begon te dagen dat Theresa het beestje mogelijk iets had aangedaan, stond ze ineens voor hem, onverschrokken.

‘Ik weet wat je zoekt, maar ze had vlooien,’ zei ze. ‘Die hoeft ik niet in huis.’

Bij het zwervhondendepot was het te laat. Een hoop hondenlijken smeulde na op de verbrandingsbelt. De beambte herinnerde zich Theresa goed: een mooie dame, had hem twee mil-réis geboden om het diertje de nek om te draaien... De moeite die ze nam om hem te kwetsen – het was een dagtaak geworden, haar levensdoel. Het was ook de enige keer dat hij Theresa ervan langs had gegeven. Geschreeuwd had hij, totdat ze met haar bloedende neus de trap op rende. De zes weken erna liet ze zich niet zien.

Eliades was er niet trots op. Integendeel, het speet hem zeer. Nadat ze later schoorvoetend had bekend dat ze te ver was gegaan en een wapenstilstand had aangeboden, stemde hij in. Maar in plaats van haar ook zijn excuses te maken accepteerde hij haar vredesofferande met opgeheven vinger.

‘Nog één zo’n streek en ik zet je op straat!’

Het lukte hem niet meer om naar zijn eigen mores te handelen. Daarom moest ze weg.

Tegen alle verwachtingen in ging de deur open toen hij een voet op de veranda zette. Het felle ganglicht leek haar te breken; ze was mager, stond ineengedoken.

‘Mijn moeder is ziek,’ zei Theresa gekweld vanuit de deuropening. Ze frommelde nerveus aan een brief en het leek alsof ze de hele avond had gehuild. Al Eliades’ ingestudeerde zinnen en argumenten sneuvelden. Hij stak zijn handen in zijn zakken. Dat was het mens dat hij bij godsgratie zijn vrouw mocht noemen. Bijzonder dat hij zo’n angst voor haar had.

‘Laten we gaan zitten,’ zei hij na een onvermijdelijke stilte.

Theresa knikte en stapte opzij zodat hij erlangs kon.

‘Ik denk dat je naar je moeder moet gaan,’ zei Eliades terwijl hij twee glazen wijn inschonk.

‘Ze neemt me nooit terug, niet na deze grote mislukking. Na jou.’

‘Waarom zou ze je schrijven als ze je niet zou missen, niet van je zou houden?’

Ze knikte en dronk de wijn alsof het limonade was.

‘En ik denk ook’ – hij pauzeerde even – ‘dat het een goede gelegenheid is voor je definitieve vertrek uit São Paulo.’

Geschrokken keek ze op.

‘Ik geef je in alles gelijk. Je hebt in alles gelijk.’ Eliades stak zijn handen voor zich uit. ‘Wat jij wilde en wenste heb ik je nooit kunnen geven. Daarvan was ik me altijd pijnlijk bewust. En toen ik het wel kon, wilde ik het niet meer... In die twee fasen van ons leven heb ik evenzeer gefaald.’ Het waren enge, lege woorden, alleen uitgesproken om de last van de breuk te verlichten, om een nieuw conflict te vermijden. Geen etterende wonden meer, geen opengereten zielen.

Er viel een doodse stilte.

Voor het eerst zaten ze om de keukentafel, tegenover elkaar, alleen afgeschermd door de treurig flakkerende vlam van een olie-